

MAA- JA VESIRAKENNUS- ALAN NÄKYMÄT 1/2010

HUHTIKUU 2010

Tekijät	VTT ja Tampereen ammattikorkeakoulu -TAMK
Toimeksianto	Maarakennusalan neuvottelukunta MANK ry Liikennevirasto
Lisätietoja	Terttu Vainio, puh. 040 508 0983 Eero Nippala, puh. 040 546 0174 Mikko Vihermäki MANK ry, puh. 050 314 3217 etunimi.sukunimi@ruukki.com
Kannen valokuva	© E Hyvönen Oy Raportin graafeja lainattaessa lähde mainittava; MVR-suhdanteet kevät 2010
Kopiointi	VTT

ALKUSANAT

Tämä infra-alan suhdanteita ja lähitulevaisuuden näkymiä keväällä 2010 käsittelevä raportti on laadittu VTT:n ja Tampereen ammattikorkeakoulun (TAMK) yhteistyönä maaliskuussa 2010. Raportin ovat laatineet Terttu Vainio (VTT), Eero Nippala (TAMK), Pekka Tienhaara (VTT) ja Pekka Pajakkala (VTT).

Raportti perustuu tuoreimpiin tilastotietoihin ja kokonaistalouden ennusteisiin, infra-alalle tehtyihin kyselyihin sekä tutkijoiden näkemyksiin alan tilanteesta. Infra-alan liiketoimintaympäristön kehitykseen liittyvä kysely on suunnattu rakennuttajille, suunnittelijoille ja urakoitsijoille. Urakoitsijoiden kyselyn on tehnyt Elinkeinoelämän keskusliitto EK. Kaikille vastaajille esitämme suuret kiitokset.

Raportin ovat rahoittaneet Maarakennusalan neuvottelukunta MANK ja Liikennevirasto. Maa- ja vesirakennusalan suhdanteiden seurannan järjestäminen ja niistä tiedottaminen on yksi MANK:n keskeinen tehtävä. Liikennevirasto vastaa liikenteen palvelutason ylläpidosta ja kehittämisestä valtion hallinnoimilla liikenneväylillä. Liikennevirastoon yhdistyivät 1.1.2010 Merenkulkulaitoksen väylätoiminnot, Ratahallintokeskus sekä Tiehallinnon keskushallinto.

HUHTIKUUSSA 2010

Terttu Vainio
VTT

Eero Nippala
TAMK

MAA- JA VESIRAKENNUSALAN NÄKYMÄT 1/2010

ALKUSANAT	1
SISÄLTÖ	3
MAA- JA VESIRAKENNUSALAN NÄKYMÄT 2010-2011	
– Maailman talous elpymässä	5
– Infrarakentamisen näkymät vaihtelevat sektoreittain	5
– Asuntorakentaminen käynnistynyt	7
– Toimitilarakentaminen jäissä	7
– Maarakentamisen kustannukset nousussa	7
MAA- JA VESIRAKENNUSALAN SUHDANNETILANNE JA NÄKYMÄT 2010–2011	
– Rakennuttajat	8
– Suunnittelijat	10
– Urakointi; Infra ry:n jäsenet	12
YHTEENVETO	14

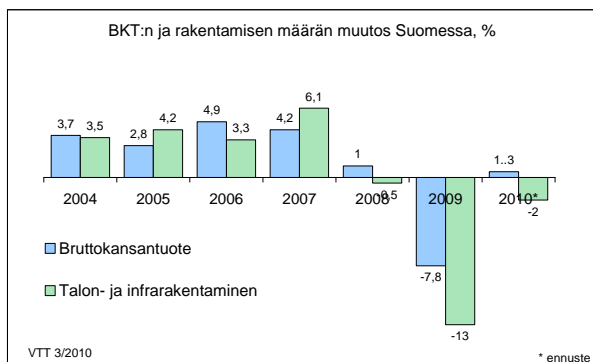
MAA- JA VESIRAKENNUSALAN NÄKYMÄT 1/2010

Maailman talous elpymässä

Kuluttajien ja teollisuuden luottamus talouteen on palautumassa monissa maissa ja se ennakoi kansainvälisen taantuman taittumista. Toipuminen on seurausta merkittävästä rahaja finanssipoliittisista elvytystoimista, joita valtiot ovat laajasti harjoittaneet. Maailmankaupan toipuminen on osoitus toimeliaisuuden lisääntymisestä. Parakaikkea pohditaankin sitä, mikä olisi oikea aika ja tahti elvytys- ja tukitoimien supistamiselle.

Maailmantalouden kasvun ennakoitaan päätyvän noin 3 prosentin kasvuun vuosina 2010 ja 2011. Kasvun odotetaan olevan kehittyneissä maissa selvästi nopeampaa kuin kehittyneissä maissa, mikä siirtää maailmantalouden painopistettä Aasiaan. Kehittyneissä maissa budjettivajeet ja velkaantuminen rasittavat kansantalouksia niin paljon, että kasvu jatkuu lähivuosina totuttua pienempänä.

Suomen bruttokansantuote supistui viime vuonna ennakkotiedon mukaan 7,8 prosentilla. Taantuma taittui odotettua nopeammin ja aallonpohja uskotaan ohitetuksi. Vuodelle 2010 kaikki alkuvuoden talousennusteet odotavat positiivista kehitystä hajonnan ollessa yhden ja reilun kolmen prosentin välillä.

Myös Suomen talouskasvun odotetaan olevan kuopasta nousun jälkeen pitkän aikavälin kehitystrendin alapuolella. Viennin kehityksen epävarmuuden ohella talouden kehitystä raskittavat kasvava työttömyys, kilpailijamaita

kalliimmat palkkaratkaisut sekä julkisen talouden rahoitusongelmat.

Rakentamisessa kulunut talvi osoittautui ennakoitua paremmaksi. Elvytystoimien ansiosta hankkeita käynnistyi. Asuntorakentaminen on vilkastunut merkittävästi paikkakunnilla, joille sijoittuu sekä tuettua että vapaarahoitteista asuntotuotantoa. Toimitusajat ovat kasvaneet koska tuotannon jalostusketjusta on vähennetty kapasiteettia.

Odotuksia positiivisemmasta kehityksestä huolimatta rakentamisen kokonaismäärä kääntyy kasvuun vasta vuonna 2011.

Infrarakentamisen näkymät vaihtelevat sektoreittain

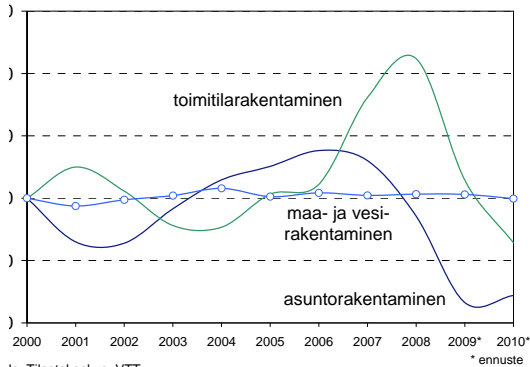
Väylien ja verkostojen rakentamisen määrä jäi vuonna 2009 hieman edellisvuoden tasosta. Talojen pohjatöitä tehtiin noin 25 prosenttia vähemmän. Urakoitsijoiden markkinat kutistuivat. Yhdessä urakkahintojen laskun kanssa urakoitsijoiden liikevaihto väheni vuonna 2009 lähes 10 prosenttia. Kiviainesten myynti ja tuotanto vähenivät 25 prosenttia edellisestä vuodesta.

Sektoreista vähenivät eniten investoinnit vesiväyliin ja lentokenttiin. Myös katuinvestoinneissa oli vuonna 2009 notkahdus. Tie-, rata- ja muu infrarakentaminen ylsi kasvuun. Vuonna 2010 ratarakentamista lukuun ottamatta kaikkien muiden sektoreiden rakentaminen tulee vähentymään. Suurten hankkeidenkaan käynnistyminen ei tule nostamaan infrarakentamista kasvu-uralle.

Keväällä 2010 ovat käynnissä Vt 6 Lappeenranta–Imatra, Vt 5 Lusi–Mikkeli, Kehä I Turunväylä–Vallikallio, Kt 51 Kirkkonummi–Kivenlahti, Vt 5 Päivärinta–Vuorela, ratatöistä Ilmala, Keski-Pasila, Kehärata, Länsimetro, Seinäjoki–Oulu I-vaihe, Lahti–Luumäki sekä merisähkökaapeli Suomen ja Ruotsin välille.

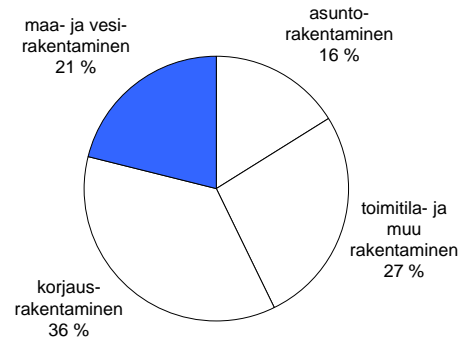
MAA- JA VESIRAKENNUSALAN NÄKYMÄT 1/2010

Rakentamisen sektoreiden volyymikehitys indeksi 2000 = 100

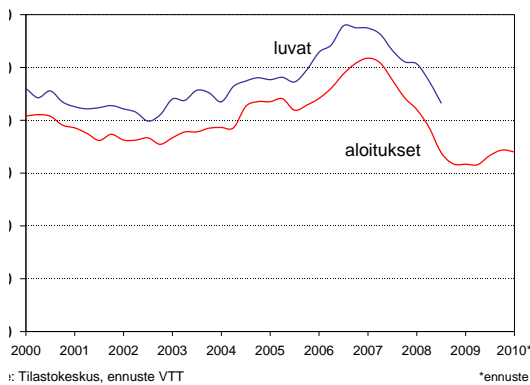
Lähde: Tilastokeskus, VTT

Rakennustuotannon arvo 2009 noin 25 mrd.€

Lähde: Tilastokeskus, VTT

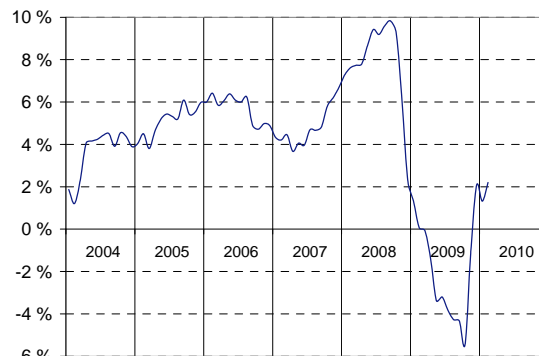
Uudistalonrakentamisen määrä Suomessa, milj. m³

Lähde: Tilastokeskus, ennuste VTT

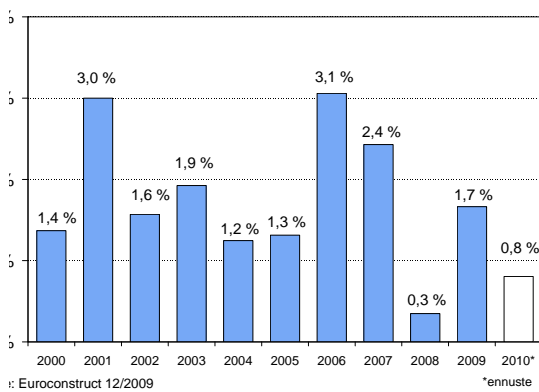
*ennuste

Maarakennuskustannusindeksin vuosimuutos %

Lähde: Tilastokeskus / maku

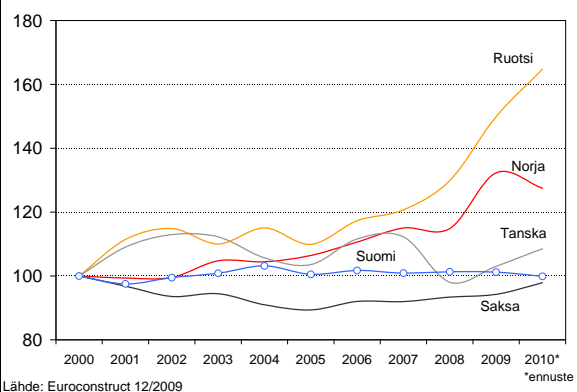
Maa- ja vesirakentamisen kasvu Euroopassa

Lähde: Euroconstruct 12/2009

*ennuste

Maa- ja vesirakentamisen lähialueilla, indeksi 2000 = 100

Lähde: Euroconstruct 12/2009

*ennuste

MAA- JA VESIRAKENNUSALAN NÄKYMÄT 1/2010

MVR tuotannon määrän muutos % verrattuna edelliseen vuoteen	2007 %	2008 %	2009 %	2010* %
yhteensä	- 1	1,5	- 1	- 0,2
investoinnit	1	2,5	- 2	- 0,5
kunnossapito	- 4,5	- 1,5	1,5	0

Käynnistyviä uusia hankkeita ovat muun muassa E18 Koskenkylä–Kouvola moottoritie, Kokkola-Ylivieska välin raidetyö ja Nordstreamin kaasuputki Suomen lahdelle. Myös maakaasun länsirannikon runkoverkon laajennusta sekä toista Viron Suomen välistä merisähkökaapelia suunnitellaan.

Asuntorakentaminen käynnistynyt

Suomen asuntorakentaminen on ollut jonkin aikaa selvästi vähäisempää kuin asuntotarpeen puolesta olisi perusteltua. Tämän ja edullisten lainojen ansioista asuntoja kysytään. Tänä vuonna tullaan aloittamaan 26 000–28 000 asuntoyksikön rakentaminen. Kysynnän kasvu on näkynyt asuntojen hintojen nousuna.

Toimitilarakentaminen jäissä

Toimitilarakentaminen romahti vuonna 2009 ja vähenee edelleen vuonna 2010. Lähivuosina toimitilarakentaminen tulee jäämään 2000-luvun alun tasoa matalammalle.

Asuntorakentamisen kasvu riittää nostamaan talonrakentamisen aloitukset lievään kasvuun jo vuonna 2010. Vuonna 2009 aloitettiin noin 31 miljoonan kuutiometrin rakentaminen. Kasvua kuluvana vuonna olisi 6–8 prosenttia aloitettavassa tilavuudessa.

Maarakentamisen kustannukset nousussa, talonrakentamisen edelleen laskussa,

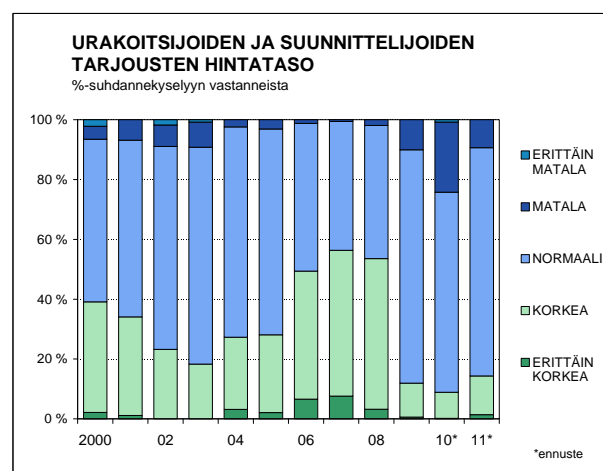
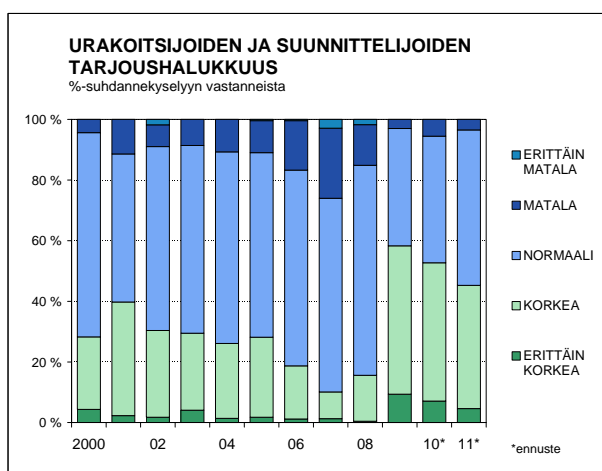
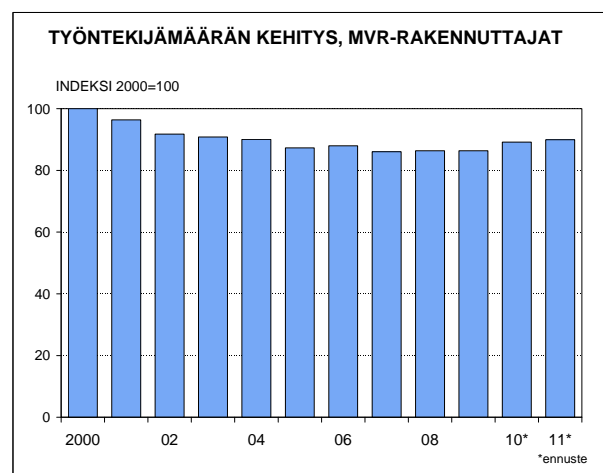
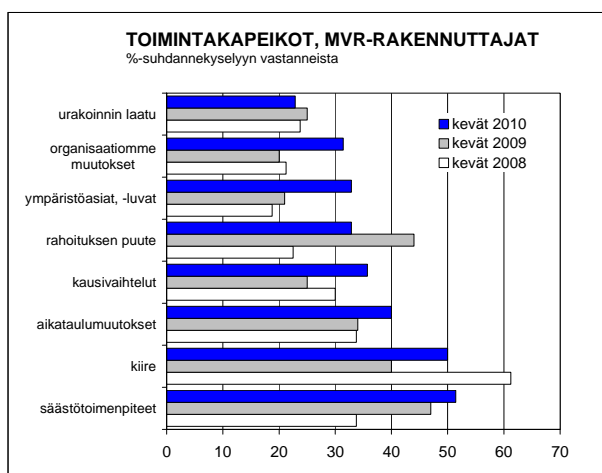
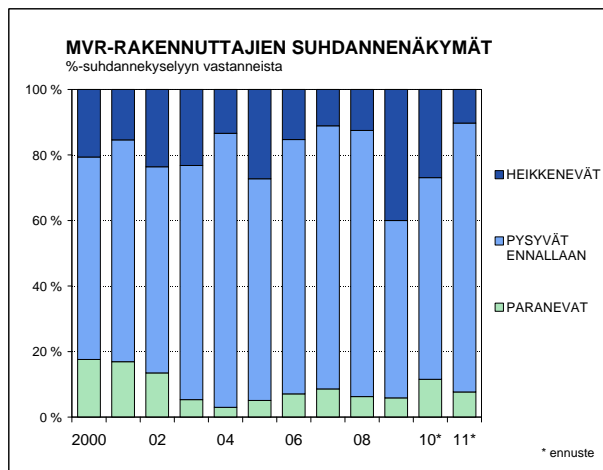
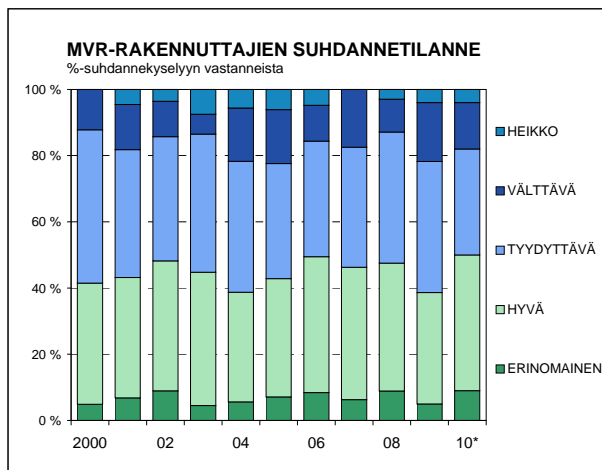
Maarakennuskustannusindeksin 2005=100 pisteluku oli helmikuussa 119,5. Kustannukset kääntyivät vuoden laskettuaan nousuun 2009 syksyllä. Kustannukset nousivat 2,2 prosenttia vuoden 2009 helmikuusta vuoden 2010 helmikuuhun. Kustannusten vuosimuutos vaihteli osaindekseittäin pohjarakenteiden 2,5 prosentin laskusta päällysteiden 18,8 prosentin nousuun.

Kokonaisindeksin nousuun vaikuttivat mm. polttoaineiden ja energian kallistuminen. Kokonaisindeksin nousua hillitsivät eniten maa- ja kiviaineksen sekä metallituotteiden hinnan aleneminen.

Talonrakentamisen rakennuskustannukset sen sijaan laskivat helmikuussa 2010 vuositasolla 0,2 prosenttia. Rakennustarvikkeiden hintojen lasku kompensoi talonrakentamisen työkustannusten nousun. Tammikuusta helmikuuhun rakennuskustannusten kokonaisindeksi pysyi ennallaan.

MAA- JA VESIRAKENNUSALAN NÄKYMÄT 1/2010

MVR – RAKENNUKSET

Lähde: Suhdanneksely 2010, kevät

MAA- JA VESIRAKENNUSALAN NÄKYMÄT 1/2010

MVR – RAKENNUTTAJAT

Maa- ja vesirakennusalan rakennuttajien **suhdanne-tilanne** on parantunut hieman keväästä 2009. Tilanteen näkee vähintään hyvänä 50 prosenttia vastaajista (2009: 40 prosenttia). Heikkona tai välttävänä tilanteen näkee noin 28 prosenttia vastaajista (2009: 20 prosenttia). **Suhdanneodotukset** ovat nyt paremmat kuin vuosi sitten. Vuodesta 2011 odotetaan parhainta koko 2000-luvulla.

Kyselyyn vastanneiden rakennuttajien maa- ja vesirakennustöiden arvo kasvaa vuonna 2010 arviolta 10 prosenttia. Vuonna 2010 eniten kasvavat kunnallistekniikan ja jätehuollon rakentaminen. Vuodelle 2011 rakentamisen arvioidaan supistuvan jyrkästi. Eniten supistuisi kunnallistekniikan rakentaminen, yli 20 prosenttia.

Rakennuttajien uudisrakennustöistä **yksityiset urakoitsijat** tekivät 2009 noin 67 prosenttia (2008: noin 69 prosenttia). Ylläpito- ja kunnossapitotöistä yksityiset tekivät 2009 noin 48 prosenttia (2008: 50 prosenttia).

Urakoitsijoiden ja suunnittelijoiden **tarjoushalukkuus** kasvoi hieman jo keväällä 2008. Dramaattinen tarjoushalukkuuden kasvu ajoitui keväälle 2009 ja keväällä 2010 tarjoushalukkuus on edelleen huippuluokkaa. Tarjoushalukkuus parani samanaikaisesti kaikissa tarkastelluissa osamarkkinoissa: rakennusurakoissa, kunnossapitourakoissa ja suunnittelussa. Vuonna 2011 tarjoushalukkuus on edelleen korkea mutta hieman matalampi kuin 2010. Tämäkin ilmiö on yhteinen kaikille tarkastelluille sektoreille.

Tarjousten **hintatasoa** rakennusurakoissa pidettiin korkeimpana 2006–2008. Vuonna 2009 hintataso putosi ja on rakennuttajien arvion mukaan laskusuunnassa edelleen vuonna 2010. Vuodelle 2011 arvioidaan selvää tarjoushintojen nousua. Syitä ovat muun muassa talouslamasta elpyminen sekä suurten hankkeitten rakennustöiden alkaminen.

Vastanneiden rakennuttajien palveluksessa oleva **työntekijämäärä** oli 2009 noin 1200. Työntekijämäärä kasvaa vuonna 2010 noin kolmella prosentilla ja vuonna 2011 noin yhdellä prosentilla.

Rakennuttajien ongelmina keväällä 2010 korostuivat säästötoimenpiteet, kiire ja aikataulumuutokset (40–50 prosenttia vastaajista). Seuraaviksi suurimmiksi ongelmiksi koettiin kausivaihtelu, rahoituksen puute ja ympäristöasiat (noin 35 prosenttia).

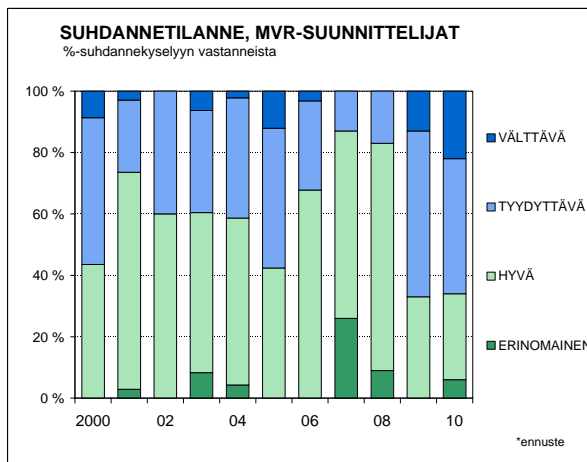
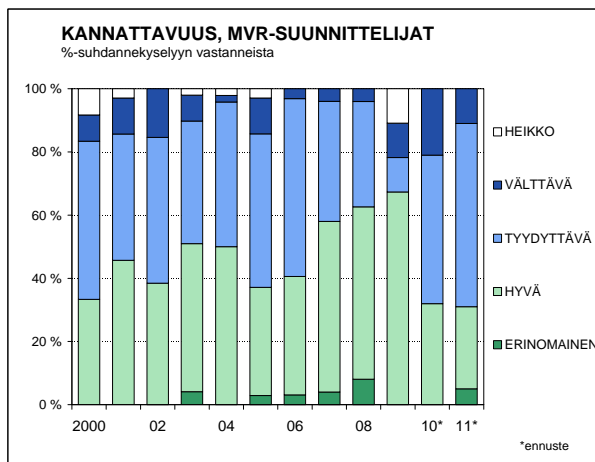
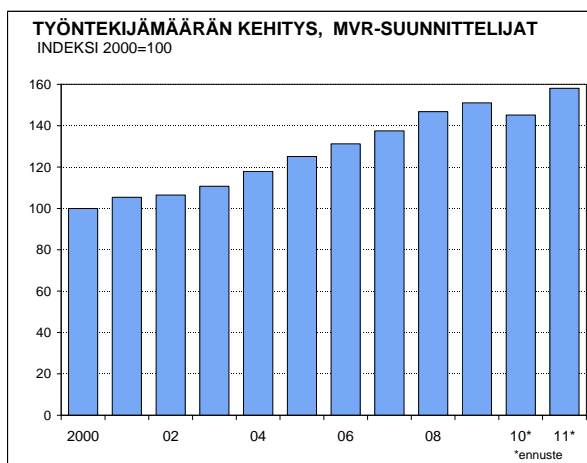
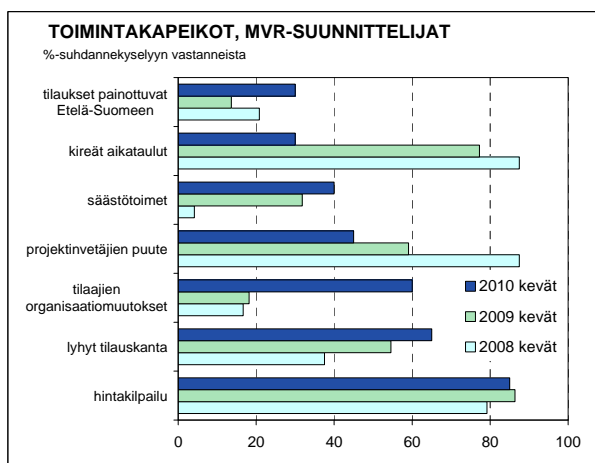
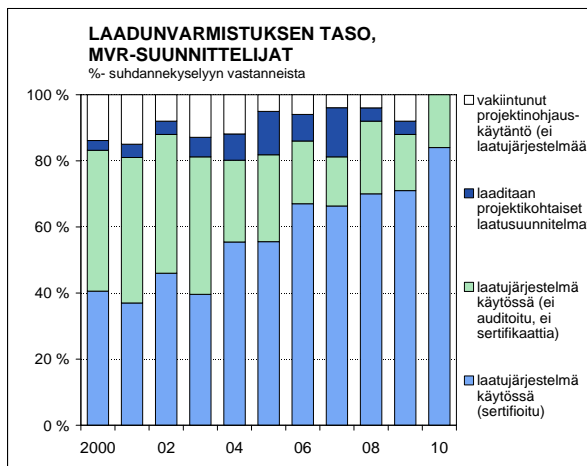
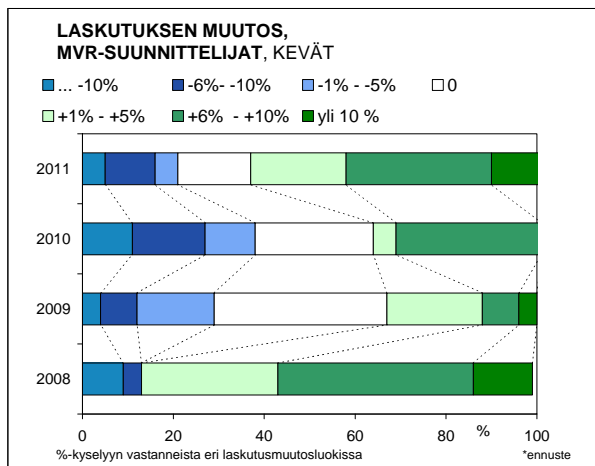
Tulevaisuuden ongelmina mainittiin suuri määrä asioita. Monella tapaa korostui infra-alan rahoituksen pieneneminen ja heikko kunta- ja valtiontalous, työvoiman ikääntyminen ja eläköityminen sekä urakoitsijoiden konkurssit. Myös lainsäädäntöön liittyviä ongelmia oli paljon.

Infra-alalta puuttuu nuori rakennusmestarisukupolvi. Vähäisten investointien takia muun muassa sähköverkkojen ja vesihuollon urakointiin ei löydy ammattitaitoista tarjontaa nyt, kun sitä tarvittaisiin ikääntyneiden rakenteiden uusimiseen.

Rakennuttajakyselyyn vastasi 73 maa- ja vesirakennusalan rakennuttajaa. Vastaajien rakennuttamien rakennustöiden arvo oli vuonna 2009 noin 1,0 miljardia euroa.

MAA- JA VESIRAKENNUSALAN NÄKYMÄT 1/2010

MVR – SUUNNITTELIJAT

Lähde: Suhdannekysely 2010, kevät

MAA- JA VESIRAKENNUSALAN NÄKYMÄT 1/2010

MVR – SUUNNITTELIJAT

Suunnittelijoiden **suhdannerilanne** romahti keväällä 2009 verrattuna edelliseen kevääseen. Nykyinen 2010 suhdannerilanne on hyvin samanlainen kuin keväällä 2009. Välttävaksi tai heikoksi tilanteen arvioi noin 22 prosenttia vastaajista. Vähintään hyvänä suhdannerilanteen kokee 32 prosenttia vastaajista (viime keväänä 30 prosenttia). Erinomainen tilanne oli 6 prosentilla.

Odotukset seuraavalle vuodelle (2011) ovat parantuneet. Kevään 2009 saldoluku -44 on parantunut keväällä 2010 -5:teen.

Laskutuksen kasvua odottaa noin 37 prosenttia (2009: 33 prosenttia) vastaajista ja laskua lähes 38 prosenttia (2009: 29 prosenttia). Laskutuksen muutosodotukset paranevat huomattavasti vuonna 2011. Jo 64 prosenttia (2009: 30 %) vastaajista odottaa laskutuksen kasvavan. Vain 21 prosenttia (2009: 43 prosenttia) ennakoivat laskutuksen pienenevän vuonna 2011. Lukemat kertovat selvästi laman vaikutuksesta.

Toiminnan **kannattavuus** oli paras vuosina 2008 ja vielä 2009. Vuosina 2010 ja 2011 kannattavuus heikkenee. Vain kolmannes yrityksistä arvioi kannattavuutensa olevan tuolloin hyvä (2009: 40 prosenttia).

Suunnittelun **hintatason** laskun odotetaan jatkuvan vielä 2010. Hintatason laskua vuodelle 2010 odottaa 35 prosenttia ja vuodelle 2011 hieman harvempi, 25 prosenttia vastaajista.

Kansainvälisten toimeksiantojen osuus suunnittelijoiden liikevaihdosta oli vuonna 2009 noin 9 prosenttia (2008: 7 %).

Vuonna 2010 kansainvälisten tehtävien osuus arvioidaan 10 prosentiksi liikevaihdosta. Vain viidennes suunnittelutoimistoista ilmoittaa panostavansa järjestelmällisesti kansainvälisten toimeksiantojen hankintaan (2008: n.30 %).

Lama johdosta väki vähenee suunnitteluyrityksissä 2010 neljällä prosentilla. Vuonna 2011 **työllisten määrä** kasvaa jälleen arviolta 9 prosenttia. Keväällä 2009 joka viides suunnitteluyritys lomautti väkeä. Keväällä 2010 lomauttajia on joka kolmas suunnitteluyritys. Lomautusten pituus vaihtelee kuukaudesta kolmeen kuukauteen.

Kevään 2010 kyselyn mukaan **laadunvarmistuksen** taso on edelleen parantunut. Suunnittelijakyselyyn vastanneista yrityksistä 100 prosentilla on laatujärjestelmä käytössä. Laatujärjestelmä on sertifioitu hieman yli 90 prosentilla vastaajista.

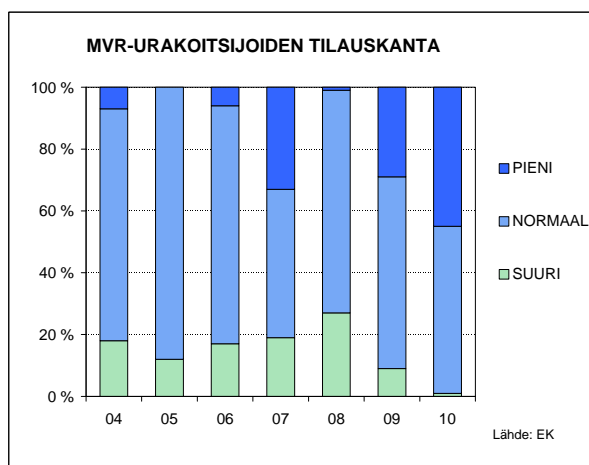
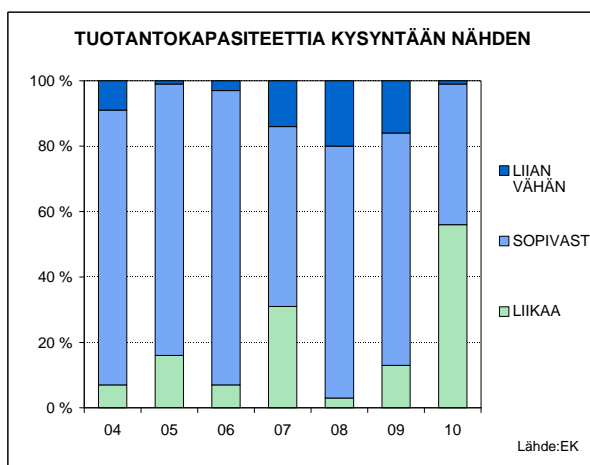
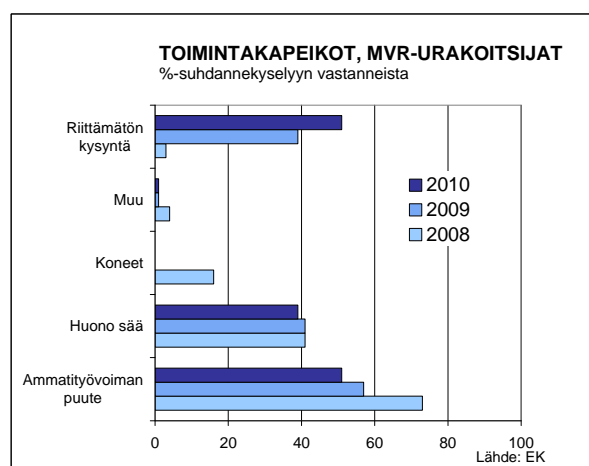
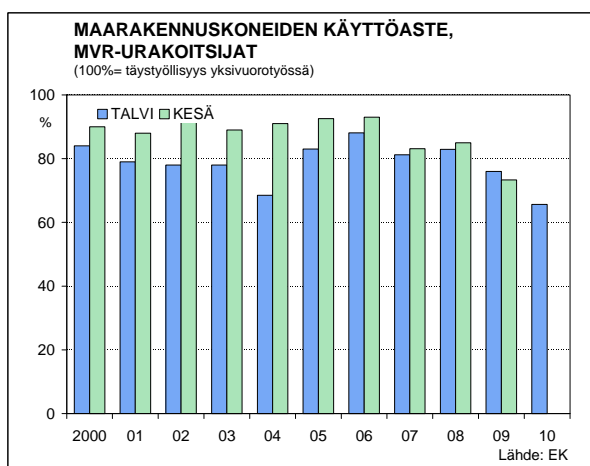
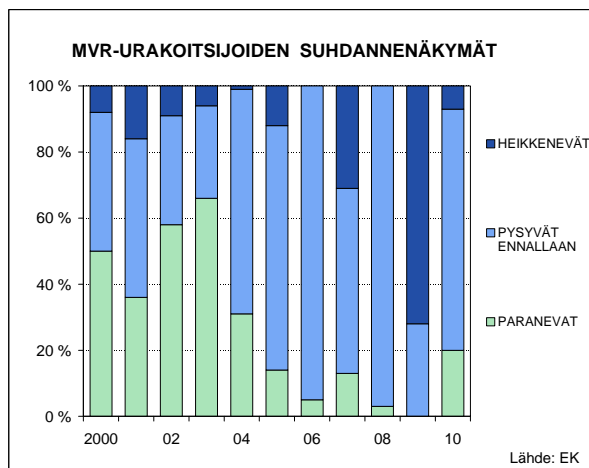
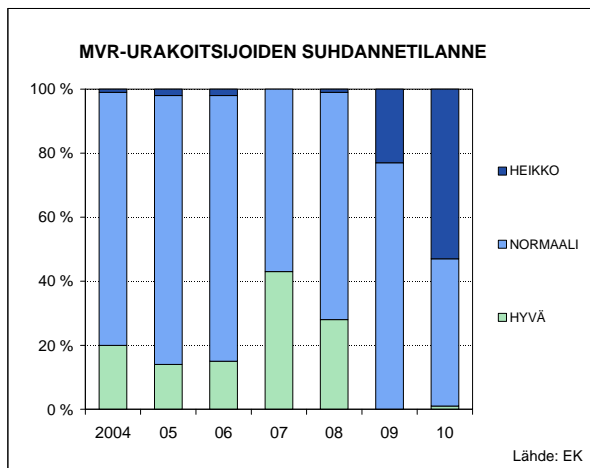
Infra-alan suunnittelijoiden yleisimmät **ongelmat** ovat keväällä 2010 hintakilpailu, lyhyt tilauskanta ja tilaajien organisaatiomuutokset (60–80 prosenttia vastaajista). Ammattitaitoisista suunnittelijoista ei ole enää pulaa. Projektinvetäjien puute sen sijaan näyttää olevan suhdanneriippumaton. Säästötoimet ovat ongelma 40 prosentille vastaajista.

Lähtöleveysuudessa ongelmiksi noussevat hintakilpailu, kuntien ja valtion taloudellinen tilanne, Liikenneviraston ja ELY-keskusten myötä viiveet hankinnoissa ja rahoituksen supistuminen, pienten hankkeiden rahoitus, hankintakulttuurin muutokset, muun muassa puitesopimukset, jotka osaltaan vähentävät kilpailua, hintakartellit sekä, verotuksen muutokset,

Kyselyyn vastasi 20 maa- ja vesirakennusalan suunnittelutoimistoa, joiden yhteenlaskettu liikevaihto on 130 miljoonaa euroa vuonna 2009.

MAA- JA VESIRAKENNUSALAN NÄKYMÄT 1/2010

MVR – URAKOITSIJAT

Lähde: EK suhdannekyselyt

MAA- JA VESIRAKENNUSALAN NÄKYMÄT 1/2010

URAKOITSIJAT

Uusista suurista hankkeista huolimatta kapasiteetin kysyntä on heikempi kuin vuosina 2007–2008. Suuret hankkeet työllistävät urakoitsijoita vasta 2011–2013.

Suurella osalla yrityksistä suhdannetilanne heikentyi jo vuoden 2008 loppupuolella aiempien vuosien hyvästä tilanteesta normaaliksi ja neljänneksellä yrityksistä heikoksi. Urakoitsijoiden **suhdannetilanne** on heikentynyt edelleen viime keväästä.

Vuoden 2009 lopulla kapasiteettia oli vapaana vajaalla puolella vastaajista. Osuus kasvoi talvikuukausien aikana, helmikuussa jo 56 prosentilla vastaajista oli tarjolla vapaata kapasiteettia. **Kapasiteetin käyttöasteeksi** laskettiin loka-joulukuussa 2009 vain 66 prosenttia kun se 2008 oli 76 prosenttia. Lukema on talvikauden käyttöasteeksikin alhainen.

Tuotannon määrä supistui loppuvuotta kohti lähes kaikilla yrityksillä (96 prosentilla) vastaajista. Helmikuussa 2010 tilanne katsottiin vakiintuneen ja enää 23 prosenttia vastaajista ennakoivat tuotannon määrän laskua.

Tilaukanta oli 2010 alussa vuodenajan normaali 54 prosentilla yrityksistä. Noin 45 yrityksistä tilaukanta on ajankohtaan nähden pienempi.

Urakkahintojen odottaa säilyvän ennallaan 87 prosenttia ja laskevan 11 prosenttia vastaajista. Urakkahintojen romahdus alkaa taantua. Tilastokeskuksen julkaisema liikevaihtoindeksiin mukaan maa- ja vesirakennusurakoitsijoiden liikevaihto väheni vuonna 2009 edellisvuodesta noin 10 prosenttia vaikka tuotannon määrä pysyi samana. Alan palkkasumma väheni vain 2 prosenttia.

Vuoden 2009 heikosta kysynnästä kertovat myös kiviainesten tuotanto- ja myyntitilatot, jotka osoittavat 25 prosentin vähennystä suhteessa edellisvuoteen.

Vuoden 2008 aikana tehtiin täyskäännös **työvoiman** rekrytoinnissa. Vuoden 2009 lopulla 83 prosenttia yrityksistä on vähentänyt viimeisen 3 kuukauden aikana työntekijämääräänsä. Kukaan ei ota lisää työntekijöitä, mutta 9 prosenttia yrityksistä aikoo vähentää työntekijämääräänsä seuraavien 3 kuukauden aikana.

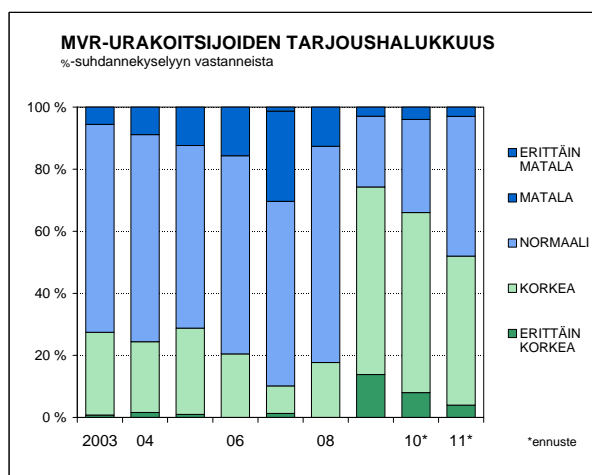
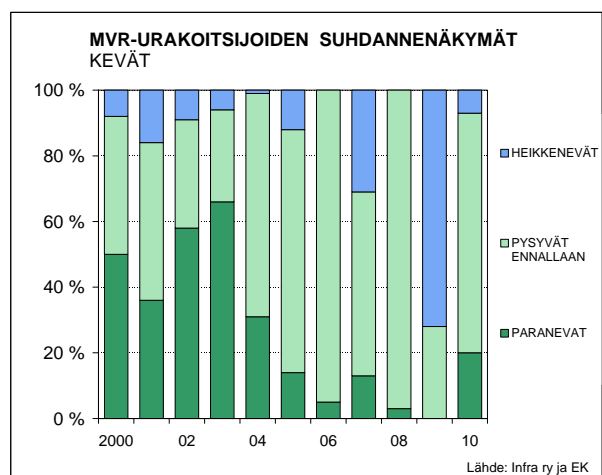
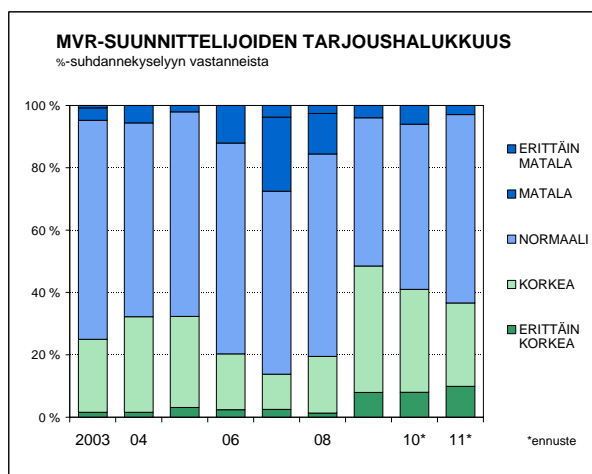
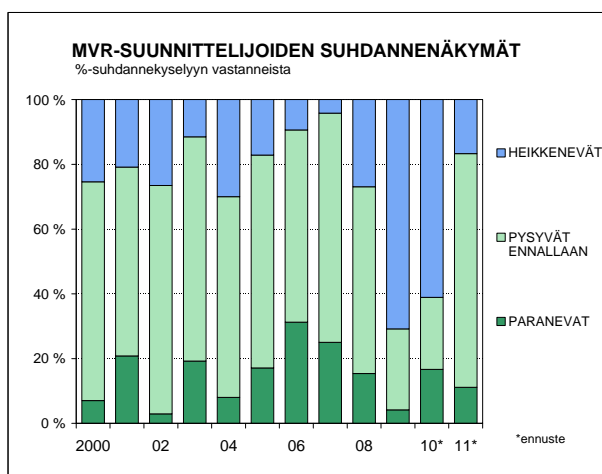
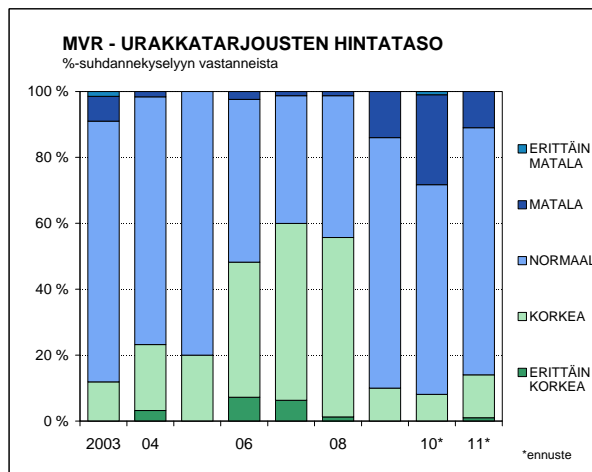
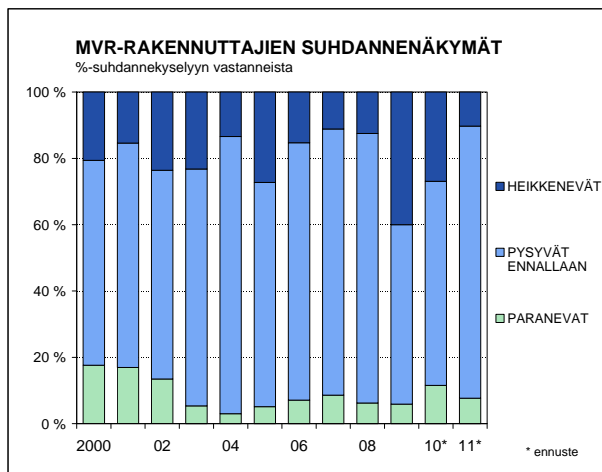
Samaan aikaan kuitenkin ammattitaitoisen työvoiman puute nostetaan edelleen merkittäväksi **tuotantokapeikoksi**. Työvoimapulaa kärsivien yritysten osuus on kuitenkin pudonnut vuodesta 2007 80 prosentista 42 prosenttiin. Riittämätön kysyntä on noussut toimintakapeikoksi 51 prosentilla vastaajista. Kulunutta lumista talvea piti ongelmien lähteenä 39 prosenttia vastaajista.

Tiedot perustuvat kahteen EK:n kyselyyn. Joulukuussa 2009 tehtyyn IV vuosikyselyyn, vastasi 21 maarakennusalan yritystä. Vastanneiden palveluksessa oli yhteensä noin 3586 työntekijää. Yritysten vuosilaskutus oli yhteensä 840 miljoonaa euroa.

Helmikuun 2010 kuukausikyselyyn, vastasi 24 yritystä, yhteenlaskettu liikevaihto 833 miljoonaa euroa.

MAA- JA VESIRAKENNUSALAN NÄKYMÄT 1/2010

YHTEENVETO

Lähde: Suhdannekselyt 2010, kevät

MAA- JA VESIRAKENNUSALAN NÄKYMÄT 1/2010

YHTEENVETO

Kansainvälinen talous on elpymässä odotettua aiemmin mutta hitaasti. **Suomen talous** seuraa perässä viipeellä. Maaliskuussa 2010 tehdyt ennusteet Suomen bruttokansantuotteen kasvulle ovat välillä 1–3,5 prosenttia vuodelle 2010 ja 1,5–4 prosenttia vuodelle 2011. Erot eri ennusteiden välillä ovat kasvaneet aiemmasta kuvaten talouskehitykseen liittyvää epävarmuutta.

Vuoden 2009 **infrarakentamisen volyymi** ylsi lähes samalle tasolle kuin vuonna 2008. Urakoitsijoiden työmäärää leikkasi kuitenkin talonrakentamisen pohjatöiden voimakas supistuminen. Tämä näkyi keskimääräistä voimakkaammin pienten maarakennusyritysten työmäärässä. Muutokset käyvin hinnoin toteutuvissa liikevaihdossa ovat suuremmat kuin volyymimuutokset.

Vuonna 2010 infrarakentaminen tulee pysymään saavutetulla tasolla. Suurten hankkeiden rakentaminen työllistää urakoitsijoita vuosina 2011–2013, mutta ei riitä nostamaan koko infrarakentamisen määrän kehitystä positiiviseksi. Muuta rakennustoimintaa leikkaavat kuntien ja valtion talousongelmat ja yksityisten infrainvestointien vähäinen tarve ja mahdollisuudet.

Suunnittelijoilla ja urakoitsijoilla on vapaata kapasiteettia ja tämä merkitsee ostajan markkinoita. Maa- ja vesirakennusalan **rakennuttajille** se on merkinnyt suhdannetilanteen parantumista keväällä 2010 suhteessa viime kevääseen. Vastaajien mielestä suhdannetilannetta voi luonnehtia 2000-luvun parhaaksi. Suhdanteiden ennakoidaan säilyvän tämän vuoden tasolla myös ensi vuonna (2011).

Rakennuttajien ongelmina keväällä 2010 korostuivat säästötoimenpiteet, kiire ja aikataulumuutokset.

Suunnittelijoiden suhdannetilanne romahti keväällä 2009 hyvästä tyydyttäväksi ja tilanne koetaan edelleen samanlaiseksi. Muutosta on siinä, että tänä keväänä löytyi suunnittelijoita, joilla tilanne on erinomainen. Näitä vastauksia kompensoivat toimistot, joiden suhdannetilanne on vain välttävä. Suhdannetilanteen odotetaan säilyvän samanlaisena myös ensi vuonna (2011).

Kysynnässä ei odoteta tapahtuvan muutosta, mutta kuitenkin tarvetta lisätyövoimalle on jo vuonna 2011. Suunnittelualalla pidetään suurimpina ongelmina hintakilpailua, lyhyttä työkantaa sekä tilaajien organisaatiomuutoksia.

Urakoitsijoissa suhdannetilannetta piti puolet vastaajista heikkona ja puolet normaalina. Heikkona tilannetta pitävien osuus on kasvanut edelleen edellisvuodesta. Tilanteen odotetaan pysyvän samanlaisena. Tilauskantaa pidettiin joko normaalina tai pienenä. Tilauskannan pituus on kasvanut neljään kuukauteen. Viime vuonna tilauskannan pituus oli vain kolme kuukautta.

Tuotantokapeikoista ammattityövoiman puute on edelleen pahin vaikkakin tilanne on helpottunut. Riittämätön kysyntä on toinen keskeinen tuotantokapeikko.

MANK ry:n jäsenyhteisöt 2009

Asunto-, toimitila- ja rakennuttajaliitto RAKLI ry
Geologian tutkimuskeskus
Ilmailulaitos Finavia
Infra ry
Koneyrittäjien liitto ry
Kuljetuskeskusten Liitto ry
Merenkululaitos
Rakennusinsinöörit ja arkkitehdit RIA ry
Rakennusliitto ry
Rakennusmestarit ja -insinöörit AMK RKL
Rakennusteollisuus RT ry
Ratahallintokeskus
Suomen geoteknillinen yhdistys ry
Suomen Kuntaliitto
Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry
Suomen Rakennusinsinöörien Liitto RIL ry
Suomen ympäristökeskus
Suunnittelu- ja Konsulttitoimistojen Liitto SKOL ry
Tampereen teknillinen yliopisto
Teknillinen korkeakoulu
Tiehallinto
Valtion teknillinen tutkimuskeskus VTT
Vianova Systems Finland Oy
Oy VR-Rata Ab

Edustaja

Martti Tieaho
Ossi Ikävalko
Henri Hansson
Per Fjäder
Kari Happonen
Pauli Hautala
Keijo Kostainen
Tapio Mettänen
Matti Korhonen
Pekka Säkkinen
Reijo S. Lehtinen
Kari Ruohonen
Tarmo Tarkkio
Leena Karessuo
Jari Pietilä
Teemu Vehmaskoski
Ari Strandman
Timo Mylly
Pauli Kolisoja
Jarkko Valtonen
Pekka Jokela
Pekka Pajakkala
Heikki Halttula
Harry Harjula

Varaedustaja

Ilpo Peltonen
Petri Lintinen
Pekka Nielikäinen
Henrik Eklund
Ari Pihlajavaara
Hannu Liimatainen
Risto Lång
Juhani Hyytiäinen
Reino Salonen
Arto Savonen
Ari Mantila
Harri Yli-Villamo
Simo Hoikkala
Kirsi Rontu
Tuomo Heinonen
Gunnar Åström
Markku Maunula
Kimmo Fischer
Tim Länsivaara
Juha-Matti Junnonen
Antti Rinta-Porkkunen
Jouko Törnqvist
Jari Niskanen
Jouni Kekäle

MANK yhteystiedot

Puheenjohtaja
Toimitusjohtaja Ville Saksi
Oy VR Rata Ab
(Vilhonkatu 13), PL 488
00101 Helsinki

Hallituksen puheenjohtaja
Yksikön päällikkö Harri Yli-Villamo
Liikennevirasto
(Kaivokatu 8), PL 33
00521 HELSINKI

Liikenneviraston yhteystiedot

Postiosoite
PL 33
00521 Helsinki

Päätoimipiste
Opastinsilta 12 A
00520 Helsinki

Maarakennusalan neuvottelukunta

Maarakennusalan neuvottelukunta MANK ry on maarakennusalan yhteisöjen ja yritysten valtakunnallinen yhteistyöelin. Se työskentelee alan toimintaedellytysten ja kehityksen edistämiseksi.

MANK:n tavoitteina on edistää infra-alan kehitystä:

- ennakoimalla toimintaympäristön muutosta, seuraamalla alan suhdanteita ja viestimällä aktiivisesti jäsenistölleen ja sidosryhmille.
- seuraamalla ja arvioimalla alan ajankohtaisia koulutuskysymyksiä sekä vaikuttamalla siihen, että alan koulutus ja osaaminen vastaavat tarvetta.
- toimimalla sellaisten tutkimus- ja kehityshankkeiden käynnistämiseksi, jotka edellyttävät monien alalla toimivien osapuolten yhteistoimintaa.
- edistämällä kestävän kehityksen periaatteita noudattavaa infran rakentamista ja ylläpitoa.
- edistämällä yhteiskunnan tarvitseman infran rahoituksen turvaamista. Samalla vaikutetaan niin, että alan resurssien käyttö pysyy mahdollisimman tasaisena.

MANK ry:n toimintamuotoja ovat:

- Järjestää vuosittain erityisen Maarakennuspäivän käsittelemään keskeisiä ajankohtaisia kysymyksiä ja ottamaan niihin kantaa. Tilaisuus on tarkoitettu alan vaikuttajille.
- Ottaa julkisesti kantaa alan toimintaedellytyksiin vaikuttaviin asioihin.
- Antaa lausuntoja alan viranomaispäätöksistä yms. kysymyksistä.
- Käynnistää tutkimus- ja kehityshankkeita.
- Järjestää teematilaisuuksia ja organisoii yhteistyöryhmiä käsittelemään ajankohtaisia asioita.
- Informoi säännöllisesti laajaa vaikuttajajenkilöiden joukkoa alan kysymyksistä ja omasta toiminnastaan.
- Jakaa vuosittain tunnustuspalkinnon merkittävästä kehitystoiminnasta alan arvostuksen kohottamiseksi.

MANK on perustettu 1985 ja sen jäseninä on 24 laajasti alan julkisia ja yksityisiä rakennuttajia, urakoitsijoita, suunnittelijoita, kauppa- ja tutkimusta ja koulutusta sekä teknistä henkilöstöä edustavaa yhteisöä.

